

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2009 – 2011 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Подкрепата на хората през целия им живот е една от основните цели на социалната политика. В България през последните години тя е сериозно повлияна от развиващите се процеси и тенденции в държавите членки на Европейския съюз, с които заедно изграждаме европейския социален модел. В рамките на този модел първостепенно място е отделено на най-уязвимите групи, възрастните самотни хора, хората с увреждания, децата в риск.

Социалните услуги са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на хората да водят самостоятелен и автономен начин на живот. Те се предоставят в специализирани институции и чрез предлагането на социални услуги в общността.

Настоящата Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Велико Търново е изготвена на база анализ на нуждите от разкриване на социални услуги, използване опита на добри практики в социалната област и ориентацията към развитие на алтернативни социални услуги в общността.

Приоритетите на Стратегията са съобразени с принципите на Закона за социално подпомагане, Закона за закрила на детето, Закона за интеграция на хората с увреждания, Националния план за подобряване положението на възрастни хора с увреждания, настанени в институции, Национална програма

за равни възможности на хората с увреждания, Национална стратегия за закрила на детето и други нормативни и поднормативни актове в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА И SWOT АНАЛИЗ

1. Статистически данни:

Демографски показатели

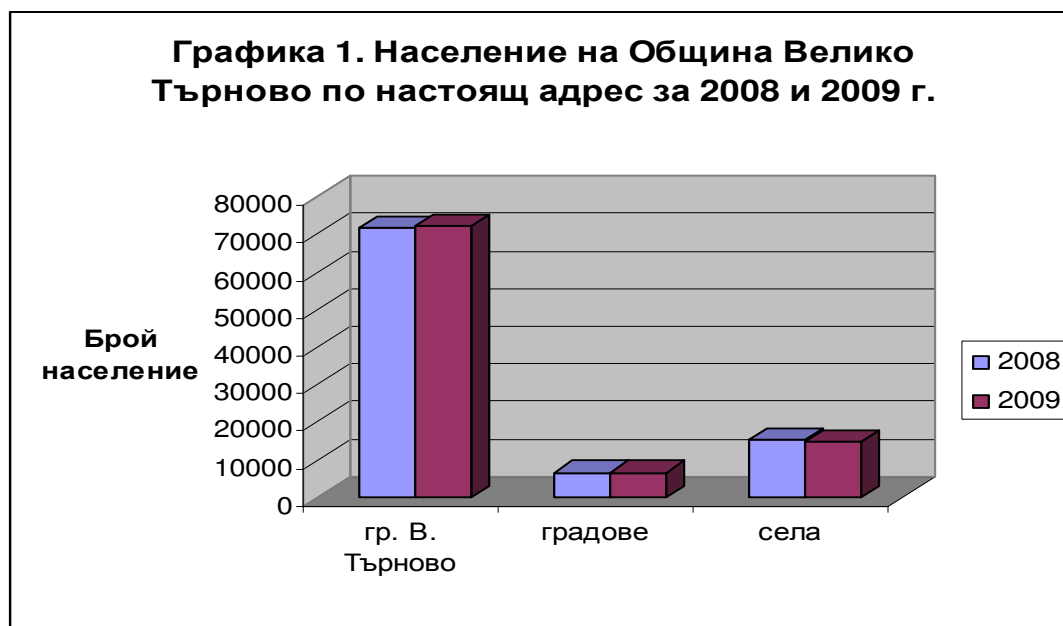
По данни на ГРАО към месец февруари 2008 г. населението в Община Велико Търново по постоянен адрес е 92 954 души, а по настоящ – 93 373 души. Разпределението според вида населено място е както следва:

Вид населено място	Постоянен адрес	Настоящ адрес
гр. Велико Търново	72984	71548
градове	6618	6593
села	13352	15232

Към месец март 2009 г. се наблюдават следните изменения – по постоянен адрес – 92768 души, а по настоящ – 93550 души, разпределени според вида населено място както следва:

Вид населено място	Постоянен адрес	Настоящ адрес
гр. Велико Търново	73170	72111
градове	6575	6583
села	13023	14856

На Графика 1 е представена сравнителна схема на посочените данни:

От посочените данни могат да бъдат направени следните изводи:

- Наблюдава се увеличаване на населението в гр. Велико Търново.
- Приблизително 27% от населението на Общината живее извън гр. Велико Търново.
- На територията на Община Велико Търново има села с население над 1000 души – с. Ресен и с. Самоводене, което предполага висока мобилност на социалните услуги.

Към месец февруари 2007 г. разпределението на населението според възраст и местоживеене е както следва:

Населено място	Деца и младежи (0-18 г.)	Хора в трудоспособна възраст (мъже 18-62г.; жени 18-58г.)	Хора в надтрудоспособна възраст (мъже над 63г.; жени над 59г.)
гр. Велико Търново	10290	49667	11744
градове	1148	4018	1454
села	1839	7220	5890
Общо	13277	60905	19088

Общият брой деца под 7 г. към посочения период на територията на Община Велико Търново е 4768.

Към месец февруари 2008 г. разпределението на населението според възраст и местоживееене е както следва:

Населено място	Деца и младежи (0-18 г.)	Хора в трудоспособна възраст (мъже 18-62г.; жени 18-58г.)	Хора в надтрудоспособна възраст (мъже над 63г.; жени над 59г.)
гр. Велико Търново	10089	49431	12026
градове	1139	3982	1472
села	1857	7475	5893
Общо	13088	60888	19391

Общият брой деца под 7 г. към посочения период на територията на Община Велико Търново е 4972.

На Графика 2 е представена сравнителна схема на посочените данни:

От посочените данни могат да се направят следните изводи:

- Наблюдава се намаляване на общия брой деца и младежи на територията на Община Велико Търново, но леко увеличаване на същия по отношение на селата.

- Наблюдава се увеличаване на общия брой деца под 7 г. на територията на Община Велико Търново, което предполага наличие на социални услуги за тази целева група.

- Наблюдава се увеличаване на хората в надтрудоспособна възраст в гр. Велико Търново, което предполага наличие на социални услуги за тази целева група.

- Приблизително 30% от децата и младежите живеят извън гр. Велико Търново, което предполага висока мобилност на социалните услуги за деца.

- Приблизително 61% от хората в надтрудоспособна възраст живеят извън гр. Велико Търново, което предполага висока мобилност на социалните услуги за възрастни.

- На територията на Община Велико Търново има села, в които живеят над 100 деца и младежи – с. Балван, с. Беляковец, с. Леденик, с. Присово, с. Ресен, с. Самоводене, което предполага наличие на специалисти, обслужващи тези населени места.

Лица с увреждания

По данни на Дирекция „Социално подпомагане”, гр. Велико Търново общият брой на лицата с трайни увреждания от Община Велико Търново, на които през 2008 г. са изплатени месечни добавки за социална интеграция по Закон за интеграция на хората с увреждания са 3444. През 2007 г. право на тези добавки са имали 3487 лица, които са с 43 случая повече в сравнение с 2008г.

През 2008 г. на 201 семейства са изплатени месечни добавки за родители, отглеждащи деца с увреждания по чл. 43 от ЗИХУ. Броят на децата за които е отпусната тази добавка е 209. През 2007 г. добавки са изплатени на 207 семейства за 217 деца с увреждания. Отчита се намаляване броя на децата с 50 и над 50% ТНВСА.

Броят на чакашите многократно надвишава утвърдените бройки на потребителите по различни програми за социални услуги в семейна среда.

Независимо от намаляващия брой хора с увреждания и лица, които са подпомагани, реално здравословното им състояние не се е подобрило, а нарастващата възраст също е фактор, който дава основание да се търсят нови форми на социални услуги и да се разширява техния спектър.

Деца в риск

По данни на Отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане”, гр. Велико Търново през 2008 г. е работено по следните случаи:

Случаи по	Брой
Превенция	30
Реинтеграция	47
Настаняване в приемно семейство	5
Настаняване в специализирана институция	52
Настаняване при близки и роднини	6
Полицейска закрила	4
Мерки в семейна среда	45

Броят деца, отглеждани извън биологичните си семейства, на територията на Отдел „Закрила на детето” за 2008 г. са:

Отглеждани извън семейството си от:	Брой
Близки и роднини	67
Доброволно приемно семейство	1
Професионално приемно семейство	5
Специализирани институции	
ДДЛРГ – институционална грижа	106
- седмична грижа	6
- дневна грижа	5
ДМСГД – институционална грижа	140
- седмична грижа	0
- дневна грижа	0
Общо в специализирана институция	246
Осиновени, в двегодишен период на наблюдение	18

От посочените данни могат да се направят следните изводи:

- Преобладаваща мярка за закрила, прилагана на територията на Община Велико Търново, все още е настаняването в специализирана институция.

- Настаняванията в специализирана институция са предимно за дългосрочна институционална грижа. Слабо са застъпени седмична и дневна грижа.

- По отношение на деца, настанени в ДМСГД, не се развива седмична и дневна форма на институционална грижа.

- Приемната грижа като алтернатива на настаняването в специализирана институция е слабо развита.

Възрастни самотни хора

През последните години се наблюдава увеличаване броя на възрастните самотноживеещи хора, които желаят да постъпят в специализирани институции или да ползват социални услуги в общността. Това са лица, които изпитват трайни затруднения при самообслужване и самостоятелно организиране на бита, поради влошено здравословно състояние. Същите не са освидетелствани от ТЕЛК, поради следните причини: невъзможност за набавяне на необходимите документи, нисък размер на доходите, липса на близки, които да им съдействат при подготовка на медицинската документация. През изтеклата година зачестяват и случаите, при които близките на самотноживеещите възрастни хора живеят извън страната и трайно не могат да полагат грижи за своите роднини. Стесняването на пазара на труда, свързано със Световната икономическа криза, принуждава близките да работят на няколко места. Поради тази причина самотните възрастни са поставени в положение на изолация и трайно ограничени възможности да получават адекватна помощ и подкрепа. През 2007 г. 128 лица са подали молби за настаняване в специализирани институции, а настанените лица са 57. Подадените молби за 2008 г. са 141, а 65 са настанените лица. Общият брой на чакащите към момента е 127 лица. Вариант за излизане от създалата се ситуация е разкриването на алтернативни социални услуги в семейна среда, адекватни на бързо променящите се условия в страната.

Пазар на труда и трудова заетост

По данни от Дирекция „Бюро по труда”, гр. Велико Търново в края на 2008 г. общия брой регистрирани безработни лица в Община Велико Търново е 1852, от които 124 са с намалена работоспособност. Ограничените възможности на хората с намалена работоспособност за трудова заетост предполага наличие на услуги, съдействащи тяхната интеграция и професионална реализация. Трайно безработните лица от своя страна могат да бъдат подпомогнати чрез обучения и съдействие при проучване пазара на труда.

2. Обща характеристика на специализираните институции и предоставяните към момента алтернативни социални услуги

2.1. Институции и услуги за деца и младежи в риск

На територията на Общината функционира *Дом за медико-социални грижи, гр. Дебелец*, с капацитет 145 легла за полагане на грижи за деца на възраст от 0 до 3 години. 20 от местата са определени за децата, посещаващи Дневния център към Дома.

Дневният център е разкрит през 1999 г., като оттогава непрекъснато разширява и усъвършенства дейностите си и подобрява материално-техническата си база. Услугите, предлагани в Центъра са свързани с диагностиката на соматичното, психичното, неврологичното, интелектуалното и речевото развитие на децата; изготвянето на индивидуални програми за медицинска и парамедицинска рехабилитация и рехабилитационни процедури; логопедични занимания; обучение на децата в умения за живот; обучение на родителите; арт-терапия.

На територията на Община Велико Търново функционират 2 специализирани институции за предоставяне на социални услуги за деца над 3 години:

➤ *Дом за деца, лишени от родителска грижа „Пеню и Мария Велкови”, гр. Велико Търново* с капацитет 67 места, от които 54 заети и 27 щатни бройки персонал;

➤ *Дом за деца „Христо Смирненски”, с. Балван* с капацитет 60 места от които 60 заети и 25 щатни бройки персонал.

В двете специализирани институции се настаняват деца на възраст от 3 до 18 години, поради липсата на институция, която да предоставя услуги за деца от предучилищна възраст, както и деца с различни типове увреждания.

През 2008 година бяха актуализирани институционалните проекти и проектите за реформиране на ДДЛРГ „П. и М. Велкови” и на ДД „Хр. Смирненски”, насочени конкретно към:

- Намаляване капацитета на институциите с оглед индивидуализиране на грижата.

- Продължаване на процеса на индивидуализиране на грижата за децата чрез развитие и усъвършенстване на модела „живот в малка група”.

- Увеличаване броя на персонала, което да позволява сформирването на постоянни екипи от специалисти за всяка група деца и повишаване на мотивацията на работещите.

- Подобряване на материалната база така, че да създава условия, близки до семейната среда чрез изграждане на Центрове за настаняване от семеен тип в рамките на институцията по ОП „Развитие на човешките ресурси” и

извършване на основен ремонт на сградите на двете институции по ОП „Регионално развитие”, компонент „Социална инфраструктура”.

Община Велико Търново изготви Проекти за извършване на основен ремонт на Дом за деца “ Пеню и Мария Велкови “ град Велико Търново и Дом за деца “ Хр. Смирненски “ село Балван. Същите са одобрени за финансиране. На 03.02.2009 г. бе подписан договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Община Велико Търново и Управляващия орган на програмата, като стойността му е в размер на 2 025 881,97 лева със срок на изпълнение юни 2010 година.

Община Велико Търново е партньор на фондация ЕКИП по Проект за изграждане на два центъра за настаняване от семеен тип за деца от 7 – 18 години в Дом за деца “ Пеню и Мария Велкови “ град Велико Търново. Същият ще стартира през 2009 година, финансира се по Оперативна програма “ Развитие на човешките ресурси, с обща стойност 189,310,72 лв. .

На територията на Община Велико Търново е разкрита социална услуга в общността **„Кризисен център” за деца жертви на насилие или жертви на трафик**. Кризисният център се намира в с. Балван. Кризисният център е комплекс от социални услуги, които се предоставят на лица пострадали от насилие или жертви на трафик. Капацитетът на центъра е 10 деца на възраст от 6 до 18 години и щатен персонал 9 души. Кризисният център предлага комплекс от социални услуги, които са насочени предимно към:

- Осигуряване на подслон и храна;
- Задоволяване на здравни потребности;
- Осигуряване на емоционална и психологическа подкрепа за преодоляване на травмите;
- Включване на детето в образователния процес;
- Консултиране и информиране;
- Обучение в социални и жизнени умения;
- Организиране на свободното време;
- Съдействие за социално включване, социална подкрепа и социална интеграция;
- Други.

Настаняването в Кризисния център се извършва с постановление на прокурор, със заповед за предоставяне на полицейска закрила или друг документ от специализираните органи на МВР или заповед или направление за ползване на социални услуги от Дирекция „Социално подпомагане” по местоживееене на детето. Предлаганите дейности в центъра са строго индивидуализирани с оглед индивидуалните потребности, ресурсите и дефицитите на всеки потребител на услугата. Оценката на потребностите се изготвя от екип от специалисти, в който се включват специалист социален случай /деца/, психолог и педагог.

Срокът за настаняване в „Кризисен център” е до 6 месеца, като по изключение може да се удължи с оглед постигане целите, заложи в плана за грижи.

През 2008г. в град Велико Търново стартира изграждането на **Дневен център за деца с увреждания по проект “НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ”** финансиран по програма ФАР. Проектът се реализира от Сдружение «Виктория 04» съвместно с Община Велико Търново и Българската асоциация на лицата с интелектуални затруднения. От 01.06.2009г. Центъра е разкрит като „държавно делегирана дейност” под ръководството на Община Велико Търново

Услугата е насочена към деца с интелектуални и физически увреждания от 7 до 18 години и техните семейства.

Основните направления за работа в Центъра са:

1. Дейности за деца с множествени увреждания
2. Дейности насърчаващи развитието
3. Подкрепа за включващо обучение
4. Семейно консултиране.

Капацитетът на ДЦДУ е 36 деца, които имат възможност да ползват целодневна, и полудневна грижа или почасови консултации със специалисти.

Екипът се състои от:

- 1) Директор;
- 2) кинезитерапевт;
- 3) социален работник;
- 4) психолог;
- 5) рехабилитатор;
- 6) логопед;
- 7) медицинска сестра;
- 8) четирима възпитатели;
- 9) хигиенист

В гр. В. Търново функционират два **SOS-младежки дома**, които са структурни единици към SOS-Детски селища, гр. Трявна. Основната цел на пребиваване в тях е подготовка за самостоятелен живот чрез денонощна подкрепа от страна на персонала, а след извеждане – финансова, морална и консултативна помощ. Целевата група са деца и младежи от 14-годишна възраст до завършване на средно образование. Общият капацитет на домовете е 36 места. Екипът е сформирани от осем възпитатели, един главен възпитател и един старши възпитател.

От 01.03.2008 г. на територията на Община Велико Търново стартира проект „Подкрепа на семейството. Превенция на изоставянето”, реализиран от SOS Детски селища-България в партньорство с Община Велико Търново. В

рамките на проекта е изграден **Център за семейно консултиране и подкрепа на деца и семейства в риск**. Услугата е насочена към

- деца от 3 до 18 години в риск от изоставяне ;
- семейства, в които има риск от изоставяне на децата;
- семейства, които изпитват трудности в отглеждането на децата;
- деца в училищна възраст с поведенчески проблеми;
- професионалисти, работещи в социалната сфера с деца и семейства в риск – социални работници, педагози, учители, психолози, доброволци в държавните структури и в НПО.

Основни дейности, към които е насочена работата на ЦСКП са:

Консултиране и подкрепа на семейството

➤ **Подкрепа за деца в риск:**
✓ за осигуряване на техните екзистенциални нужди
✓ насочени за посрещане на образователните нужди на децата и дневна грижа (детски градини) , индивидуални и групови консултации за деца с обучителни затруднения; насочване и подкрепа за посещаване на извън класни занимания, в съответствие с техните интереси и таланти; професионално ориентиране.

✓ Психосоциална подкрепа – индивидуални и групови консултации за деца по отношение на техните права, какво е насилие, сексуално насилие и как да се предпазят; развитие на комуникативните и социални умения, справяне в конфликтни ситуации.

✓ Психологически консултации – индивидуални и групови консултации за деца

➤ **Подкрепа за родители:**

✓ Психосоциална подкрепа: консултации за родителите по въпроси за:

- Осигуряване на безопасна и здравословна среда за техните деца;
- Кандидатстване за социални помощи;
- Намиране на работа;
- Намиране на жилище, кандидатстване за общинско жилище;
- Осигуряване на медицински услуги за тях и техните деца;
- Планиране на семейния бюджет;
- Семейно планиране;

✓ Индивидуални и групови консултации за родители: за права на детето, разпознаване на нуждите на детето, справяне в конфликтни ситуации, превенция на насилието;

✓ Психосоциална подкрепа на млади самотни майки – консултации за бременни; достъп до медицински услуги по време на бременността ; развитие на родителските умения; достъп до социални услуги;

✓ Психосоциална подкрепа на разширеното семейство – консултации по отношение на: достъп до социални услуги и подкрепа, официално признаване на тяхното настояничество и други.

✓ Психологически консултации – индивидуални и групови консултации

✓ Юридически консултации

Капацитетът на услугата е 120 клиента. Екипът се състои от координатор, двама социални работници и психолог.

Проектът се реализира за срок от три години.

От 01.06.2008 до 31.05.2009 г. в гр. Велико Търново **SOS Детски селища-България в партньорство с Община Велико Търново** реализира проект **„Надежда” – Малък семеен дом** за деца между 3-18 г., финансиран със средства по програма ФАР – Деинституционализация, чрез предоставяне на услуги в общността за рискови групи.

В рамките на Дома се предлага:

- семейно ориентирана грижа за деца;
- подкрепа на физическото, психическото и интелектуалното развитие,
- подкрепа на социалната интеграция на децата,
- образование и обучение,
- изграждане на житейски умения;
- реинтеграция в родното семейство

Капацитетът на Дома е общо 8 деца. Екипът се състои от четирима възпитатели и един координатор. Ползват се услугите на външен специалист-психолог.

След изтичане срока на проекта, със Заповед на Изпълнителния Директор на Агенция за социално подпомагане, считано от 01.06.2009г. , с цел устойчивост на постигнатите резултати по проекта е разкрита социалната услуга от резидентен тип - Център за настаняване от семеен тип като „държавно делегирана дейност” .

На 01.07.2008г. като държавно делегирана дейност е разкрита Социалната услуга **„Център за обществена подкрепа”**, която е продължение на проект по програма ФАР 2006г. за деинституционализация чрез предоставяне на услуги в общността за рискови групи, реализиран от „Европейски информационен център”, Община Велико Търново и Фондация „МСС - България”, стартирал на 01.05.2007г.

„Център за обществена подкрепа” е дългосрочна социална услуга, предоставяна в общността, с цел подкрепа на деца в риск и на техните семейства за изграждане на благоприятна семейна среда и интеграция в общността.

В „Център за обществена подкрепа” се предоставят следните услуги:

- Психологическо консултиране;
- Социално консултиране;
- Професионално консултиране;

- Подкрепа за превенция изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции;
- Подкрепа при реинтеграция на деца в семейна среда;
- Обучение на:
 - кандидати за осиновители;
 - деца и младежи;
 - доброволци;
 - професионалисти по заявка;
- Обучение и оценка на кандидати за приемни родители;
- Превенция на отпадането от училище;
- „Училище за родители“;
- Превенция на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни;
 - Информирание за социалните услуги на територията на Общината;
 - Подпомагане на социалната интеграция чрез развитие на мрежа за подкрепа.

Предоставяните в „ЦОП” услуги са предназначени за:

- деца от 0 до 18 години и техните семейства, които се нуждаят от съдействие и подкрепа с цел превенция на изоставянето и реинтеграция в семейна среда;
- деца, настанени в Домове за деца на територията на община Велико Търново;
 - деца, извършители на противообществени прояви;
 - кандидати за приемни родители и осиновители, както и одобрени такива;
 - професионалисти, предоставящи грижа за деца;

Капацитетът на „ЦОП” е 40 потребители. Екипът се състои от един Администратор, двама психолози, трима специалисти „социални дейности”, един социален педагог, един педагог.

На територията на гр. Велико Търново функционира **„Защитено жилище за младежи в риск”**, чиято основна цел е да предостави условия за самостоятелен живот на младите хора под наблюдението и с подкрепата на екип от професионалисти.

В „Защитеното жилище” се настаняват младежи на възраст от 18 до 25 г., които се нуждаят от подкрепа за социална интеграция и професионална реализация при прехода към самостоятелен живот:

- Напускащи специализирани институции;
- От общността, които не получават подкрепа от биологичните си семейства по отношение на дом, работа и финансова сигурност;
- От многодетни семейства;
- С тежки социални и поведенчески проблеми, лишени от подкрепата на близки хора;

- С родители, страдащи от тежки хронични неинфекциозни заболявания, освидетелствани от ТЕЛК.

Целевата група на „Защитеното жилище” включва и младежи на възраст от 16 до 18 г., настанени в ДОВДЛРГ /в “Защитено пространство”/ като мярка за закрила.

Екипът се състои от двама специалисти „социални дейности” и един психолог. Капацитетът е 8 места, разпределени в два апартамента.

От началото на 2009 г. функциониращата Социална услуга „Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и семейства в риск” бе трансформирана в **„Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи с ментални и физически увреждания”**. Основните цели на Центъра са:

1. Да осигурява подкрепа и съдействие на деца и младежи с ментални и физически увреждания и техните семейства, по посока изграждане на благоприятна семейна среда и социална включеност.

2. Да оказва психо-социална рехабилитация на деца и младежи с ментални и физически увреждания, настанени в Домовете за деца на територията на Община Велико Търново.

3. Да осигурява оптимални условия за корекционно-компесаторна и интеграционна работа с деца и младежи с ментални и физически увреждания.

4. Да съдейства за приобщаване на общността към проблемите на децата с ментални и физически увреждания и техните семейства.

Целевата група включва:

1. Деца и младежи с ментални и физически увреждания от общността с направление от ОЗД, Д ”СП”, ДПС, МКБППМН до 25-годишна възраст;

2. Деца и младежи с ментални и физически увреждания до 25 години и техните семейства, които се нуждаят от съдействие и подкрепа с цел превенция на изоставянето и реинтеграция в семейна среда.

Капацитетът на ЦСРИ е 40 потребители. Екипът се състои от трима психолози, един специалист „Социални дейности”, един педагог – трудотерапевт, един логопед.

С Решение № 477/31.03.2005 на Общински съвет Велико Търново е разкрит **Превантивен информационен център по наркомании** към Община Велико Търново. Услугата обслужва следните цели:

- Утвърждаване на устойчива и дългосрочна програма за първична превенция на злоупотребата с психоактивни вещества на територията на община Велико Търново и изграждане на активно позитивно отношение към здравословния начин на живот.

- Ранно откриване на проблемна употреба, мотивиране за лечение и намаляване на рисковете и вредите от употребата на наркотични вещества.

- Прекратяване на злоупотребата с психоактивни вещества чрез включване в консултативни и лечебни програми, които се осъществяват в партньорство с Областен диспансер по психични заболявания със стационар – Велико Търново.

Програмите включват:

- оценка на тежестта на злоупотребата;
- мотивационно интервю;
- амбулаторна детоксификация (противоабстинентно лечение) при зависимост от алкохол, хероин и други психоактивни вещества;
- психосоциална подкрепа по време на детоксификацията;
- метадонова терапия;
- превенция на рецидив – психологическо консултиране след прекратяване на употребата;
- консултиране на родители и близки на хора с проблемна употреба и/или зависимост;

Екипът на Центъра се състои от психолог и административен персонал.

От 2001г. на територията на Община Велико Търново функционира **Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе”**, чийто дейности са насочени към формиране на политики по отношение на ромската общност.

Работата на Центъра е насочена към:

- Провокиране на промяна в образователната система чрез въвеждане на интеркултурно образование посредством часове по СИП “Фолклор на етносите – ромски фолклор” в училищната програма;
- Лобиране и активна застъпническа дейност за реално ромско участие в процеса на вземане на решения (особено в процеса на ромското включване) на международно, национално и местно ниво;
- Провеждане на системен мониторинг и оценка на дейността на институциите, ангажирани с интеграцията на ромската общност в България – на национално и местно ниво
- Запазване и обновяване на ромската идентичност чрез събиране, обработване и популяризиране на най-добрите образци на ромската култура (устен фолклор, празнично-обредна система и т.н.), за да бъдат спрени процесите на асимилация.
- Промяна на негативните нагласи и преодоляване на стереотипите към ромите от заобикалящото население, към решаване на наболели промени на ромската общност по места и т.н.
- Осигуряване на равни шансове за ромската жена и насърчаване нейната все по-активна роля в обществения и политически живот

С Решение № 1125/02.11.2006 г. Великотърновски Общински съвет даде съгласие за разкриване на социалната услуга, предоставяна в общността

“ Център за настаняване от семеен тип “ в град Велико Търново за деца от 7-18 години, трайно изведени от специализирани институции за предоставяне на социални услуги за деца с умствена изостаналост.

С Решение № 1419/07.06.2007 г. на Великотърновски Общински съвет за нуждите на социалната услуга е предоставен имот частна общинска собственост за безвъзмездно ползване за срок от 10 години на Дружество “ Бългaрия – инициатива – Германия “ .

Въз основа на защитен проект на Дружество “ Бългaрия – инициатива – Германия “ и Сдружение “ Приятели на детски дом – Горски сеновец “ пред Фондация “ СОФТВЕР – АГ “ Германия през 2008 година се извършиха строително – ремонтни дейности, оборудване и обзавеждане на предоставения общински имот и адаптиране на същия за нуждите на социалната услуга. Центъра за настаняване от семеен тип ще предоставя социални услуги за 10 деца на възраст 7-18 години, изведени от специализирани институции за деца с умствена изостаналост.

Със Заповед на Изпълнителния Директор на Агенция за социално подпомагане, считано от 01.06.2009г. е разкрита социалната услуга от резидентен тип - Център за настаняване от семеен тип като „държавно делегирана дейност” .

През 2009 г. предстои разкриване на „**Областен център по приемна грижа**”. Проектът се реализира от UNICEF – България, Международна Социална Служба и Община Велико Търново. Основните насоки на работа в Центъра се предвижда да бъдат: информационни кампании, набиране на приемни семейства, обучение и оценка на кандидати за приемни семейства и осиновители, консултиране и подкрепа на одобрените приемни семейства и осиновители; работа с настанените в приемни семейства деца.

2.2. Институции и услуги за хора с увреждания и самотни стари хора

На територията на Община Велико Търново функционират четири специализирани институции за възрастни хора с умствена изостаналост:

- **ДВУИ Пчелище** с капацитет 77 души и щатен персонал 44 души;
- **ДВУИ Церова кория** с капацитет 50 и щатен персонал 32 души;
- **ДВУИ Присово** с капацитет 55 и щатен персонал 32 души.

Домовете за възрастни хора с умствена изостаналост предоставят социални услуги за възрастни с умствена изостаналост над 18 години. Финансирането е държавно делегирана дейност чрез общинския бюджет по стандарти за издръжка на едно лице, определени с решение на Министерски съвет. Осигурена е 24 часова грижа за потребителите, ползващи социалната услуга и се предоставят следните услуги: осигуряване и съдействие за медицинско обслужване и грижи за здравословното състояние; съдействие за

достъп до образование според потребностите; планиране и организиране на свободното време, спорт, отдых и туризъм; реализиране на индивидуални програми за социална интеграция и социална рехабилитация според нуждите и потребностите; осигуряване на емоционална и психологическа подкрепа; планиране на мерки за извеждане и социално включване.

Като алтернативна форма за деинституционализация и предоставяне на социални услуги за възрастни хора с интелектуални затруднения, изведени от специализираните институции за възрастни с умствена изостаналост, на територията на Община Велико Търново са разкрити и функционират три Защитени жилища:

- *„Защитено жилище за лица с умствена изостаналост” - гр. Дебелец* с капацитет 8 места и 5 души щатен персонал;

- *„Защитено жилище за лица с умствена изостаналост” – с. Пчелище* с капацитет 12 места и 7 души щатен персонал;

- *„Защитено жилище за лица с умствена изостаналост”I – с. Церова кория* с капацитет 7 места и 4 души щатен персонал.

- *„Защитено жилище за лица с умствена изостаналост”II – с. Церова кория* с капацитет 7 места и 4 души щатен персонал.

В Община Велико Търново съществуват следните домове за стари хора:

• *ДСХ с отделение за лежачо болни „Венета Ботева” гр. Велико Търново* с капацитет 130 души и персонал – 50 души.

• *ДСХ „Св. Иван Рилски” с. Балван* с капацитет 20 души и персонал 15 души.

Основните дейности в домовете са съобразени с изпълнението на стандартите и критериите за предоставяне на социални услуги регламентирани в ППЗСП и са насочени към подобряване и разширяване възможностите на настанените лица да водят самостоятелен начин на живот. Целта е задоволяване на ежедневните потребности на потребителите, създаване на условия за социални контакти и възможности възрастните хора да се чувстват неразделна част от обществото, подкрепа за пенсионираните и напуснали активния живот хора за преодоляване на психологическата бариера, която ги кара да се чувстват ненужни и осигуряване на взаимопомощ.

1. В домовете за стари хора се предлагат следните социални услуги:

- Ползване на спално помещение, мебелирано и оборудвано по подходящ начин, помещения за хранене и социални контакти;

- Предоставяне на здравословна и питателна храна, в това число и диетична, в зависимост от здравословното състояние и личния избор на потребителите;

- Съдействие за снабдяване с медикаменти и получаване на специализирана медицинска помощ;

- Съдействие при необходимост от ползване на различни административни услуги;

- Възможност за самостоятелно организиране на свободното време;

-Организиране на съвместни прояви с други специализирани институции, екскурзии, честване на празници и др.

- Информация за нормативната уредба, регламентираща дейността на доставчика на социалната услуга, както и за правата и задълженията на потребителите;

-Възможност за лични контакти с роднини и близки на потребителите.

2. Лицата, желаещи да ползват социални услуги в Дом за стари хора подават молба по образец до Директора на дирекция " Социално подпомагане" по настоящ адрес.

-Към молбата се прилагат следните документи:

-Копие от документ за самоличност;

-Копие от личен амбулаторен картон, ако има такъв;

-Копие от решение на ЛКК, ТЕЛК, НЕЛК, ЦЕЛКК, ако има такова;

-Две снимки, актуални към момента на подаване на молбата;

-Извлечение от НОИ за последен, актуализиран размер на пенсиите;

-Медицинска бележка от Пневмо- фтизиатричен диспансер;

-Медицинско удостоверение за психичен статус (психично състояние), издаден от Областен диспансер за психични заболявания;

С Решение № 78/21.02.2008г. Великотърновския Общински съвет даде съгласие за разкриване на социална услуга, предоставяне в общността „Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с увреждания над 18 години”. За нуждите на социалната услуга е предоставен имот частна общинска собственост. През 2009 г. се извършват довършителни ремонтни дейности. Предстои разкриването на социалната услуга, считано от 01.08.09 г. с капацитет 40 потребители.

На територията на община Велико Търново функционират 28 клуба на пенсионера и инвалида като форма на социална интеграция, 4 от които са в град Велико Търново.

3. Анализ на нуждите и предлаганите налични социални услуги

Деца 0-3 години

Рискови групи / подгрупи	Необходими услуги и мерки	Налични услуги към настоящия момент в Община В.Т.
Деца в риск от изоставяне	<ul style="list-style-type: none">• Превенция по време на бременността – включително на ниво родилен дом, лични лекари и АГ• Услуги към семейството – подкрепа,	-ЦОП – В.Търново - Център за семейно консултиране и

	<p>обучение</p> <ul style="list-style-type: none"> • Грижа в разширено семейство • Грижа в приемно семейство • Звено „Майка и бебе” 	<p>подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново</p> <ul style="list-style-type: none"> - ОЗД -ЦМЕДТ „Амалипе” - ОЦПГ – в проект - Няма разкрита услуга „Звено „Майка и бебе””
Деца с увреждания	<ul style="list-style-type: none"> • Дневен център • Мобилна социална работа • Личен асистент 	<ul style="list-style-type: none"> - Дневен център към ДМСГД - Национална Програма „Асистенти на хора с увреждания“- Личен асистент и социален асистент Проект “ Достоен живот за хората в неравностойно социално положение “ по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси“
Деца, жертви на насилие / злоупотреба	<ul style="list-style-type: none"> • Услуги за превенция – обучение, консултиране • Оценка на родителски капацитет / мониторинг • Спешен прием 	<ul style="list-style-type: none"> -ЦОП – В.Търново - Център за семейно консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново - Няма разкрита услуга „Спешен прием”
Деца,	<ul style="list-style-type: none"> • Подкрепа и консултиране 	-ЦОП – В.Търново

отглеждани в семейства на непълнолетни родители	<ul style="list-style-type: none"> • Развиване на родителски умения и обучение 	<ul style="list-style-type: none"> - Център за семейно консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново -ЦМЕДТ „Амалипе”
Деца без родители	<ul style="list-style-type: none"> • Разширено семейство • Осиновяване – консултиране, обучение, подкрепа и проследяване на кандидат-осиновители и осиновители • Приемна грижа • ДМСГД 	<ul style="list-style-type: none"> - ОЗД - ДМСГД -ЦОП – В.Търново - Център за семейно консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища Търново - ОЦПГ – в проект

Деца 3-7 години

Рискови групи / подгрупи	Необходими услуги и мерки	Налични услуги към настоящия момент в Община В.Т.
Деца в риск от negliжиране и изоставяне Деца в риск от насилие	<ul style="list-style-type: none"> • Превенция на изоставянето • Превенция на насилието • Консултиране и подкрепа на семейството • Консултиране на децата • Мобилна консултативна работа в отдалечените и малките населени места на общината 	<ul style="list-style-type: none"> - ОЗД -ЦОП–В.Търново - Център за семейно консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново - ЦМЕДТ „Амалипе”
Деца с увреждания	<ul style="list-style-type: none"> • Консултиране; подкрепа на семейството • Дневен център и възможност за почасови грижи • Национална програма “ Асистенти на 	<ul style="list-style-type: none"> -ЦСРИ В.Търново - Дневен център към ДМСГД - ОЗД

	хора с увреждания “ -Личен асистент и социален асистент	-Национална програма “ Асистенти на хора с увреждания “ - Личен асистент и социален асистент
Деца с изоставяне в развитието	<ul style="list-style-type: none"> • Консултиране и подкрепа на родителите • Достъп до специализирани консултации– съдействие. 	-ЦСРИ– В.Търново - Център за семейно консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново
Деца без родителска грижа	<ul style="list-style-type: none"> • Разширено семейство • Приемна грижа • ЦНСТ • ДДЛРГ 	- ОЗД - Малък семеен дом „Надежда” - ДДЛРГ -ЦОП–В.Търново -ЦСРИ–В. Търново - Център за семейно консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново - ЦНСТ - Областен център за приемна грижа – в проект

Деца 7-14 години и 14-18 години

Рискови групи / подгрупи	Необходими услуги и мерки	Налични услуги към настоящия
---------------------------------	----------------------------------	-------------------------------------

		момент в Община В.Т.
Деца в риск от negliжиране и изоставяне поради фактори от семейната среда	<ul style="list-style-type: none"> • Консултиране и подкрепа на родителите • Консултиране на децата 	-ЦОП–В.Търново - Център за семейно консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново -ЦМЕДТ „Амалипе”
Деца и юноши с увреждания	<ul style="list-style-type: none"> • Консултиране на родителите • Дневен център • Интегрирано образование в масовото училище 	-ЦСРИ В.Търново -Дневен център за деца с увреждания В.Търново. -Ресурсен център към РИО на МОН - Център за настаняване от семеен тип
Деца без родителска подкрепа	<ul style="list-style-type: none"> • Приемна грижа • ЦНСТ • Консултации и подкрепа 	-Младежки общежития към SOS Детски селища -ЦОП–В.Търново - ЦСРИ – В.Търново - ЗЖ – В.Търново - Областен център за приемна грижа – в проект
Деца и юноши със зависимости	<ul style="list-style-type: none"> • Консултиране на децата и родителите – насочване към терапия • Информационни кампании 	-Превантивно информационен център
Деца и юноши с рисково	<ul style="list-style-type: none"> • Консултиране на децата и родителите • Информационни кампании 	-ЦОП-В.Търново - Център за

поведение	<ul style="list-style-type: none"> • Работа за изграждане на връзката родители / деца • Организиране на свободното време 	семеино консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища - В.Търново
Деца жертви на трафик и агресия	<ul style="list-style-type: none"> • Кризисен център (временно настаняване) 	-Кризисен център-с. Балван

Допълнителни услуги, които са предвидени само за възрастовата група 14-18 г.

Рискови групи / подгрупи	Необходими услуги и мерки	Налични услуги към настоящия момент в Община В.Т.
Деца и юноши с трайно настаняване в институции	<ul style="list-style-type: none"> • Преходни жилища • Подготовка за самостоятелен живот – консултиране на деца и юноши 	- ЗЖ - В.Търново - ДДЛРГ
Деца на улицата	<ul style="list-style-type: none"> • Спешно настаняване • Временно настаняване • Доброволно настаняване – приют • Подкрепа и консултиране 	- Няма разкрита специализирана услуга приют - Няма разкрита услуга „Спешен прием” - ЦОП – В. Търново - Център за семеино консултиране и подкрепа по проект на SOS Детски селища В.Търново

Лица над 18 години

Рискови групи / подгрупи	Необходими услуги и мерки	Налични услуги към настоящия
---------------------------------	----------------------------------	-------------------------------------

		момент в Община В.Т.
Лица, напускащи институции	<ul style="list-style-type: none"> • Жилищно устройване – наблюдавани и защитени жилища • Професионално ориентирани и трудова заетост • Център за временно настаняване • Център за обществена подкрепа за възрастни 	- ЗЖ за младежи в риск – В.Търново
Хора с увреждания: - физически; - интелектуални; - психически	<ul style="list-style-type: none"> • Медицински, психологични и социални грижи; • Институционална грижа; • Защитени, наблюдавани и преходни жилища; • Защитена жилищна площ за хора с увреждания; • ЦСРИ за възрастни с увреждания 	-ДВУИ, с. Пчелище; -ДВУИ, с. Присово; -ДВУИ, с. Церова Кория; -ЗЖ за лица с умствена изостаналост, с. Пчелище; -ЗЖ за лица с умствена изостаналост, гр. Дебелец; -ЗЖ за лица с умствена изостаналост, с. Церова Кория. -ЦСРИ за възрастни с увреждания -Национална Програма “ Асистенти на хора с увреждания “ – Личен асистент и Социален асистент -Национална програма “ Социални услуги в семейна среда “

		<p>-Проект “ Достоен живот за хората в неравностойно социално положение “ по Оперативна програма “ Развитие на човешките ресурси</p> <p>-Проект Грижа за независим и достоен живот за хора с увреждания и самотноживеещи възрастни хора – услуги</p> <p>„Социален асистент” и „Домашен помощник” по Оперативна програма “ Развитие на човешките ресурси “</p> <p>-Проект Грижа за достоен живот на хора с увреждания – услуга</p> <p>„Социален асистент” по Оперативна програма “ Развитие на човешките ресурси</p>
<p>Хора със зависимости</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Адекватни медицински грижи; • Терапевтична помощ; • Жилищно устройване и трудова заетост 	<p>- ПИЦ, гр. В. Търново</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Център за временно настаняване; • Кризисен консултативен център; • ЦОП за възрастни 	
Трайно безработни и/или социално слаби	<ul style="list-style-type: none"> • Подкрепа и консултиране; • Жилищно устройване; • Преквалификация и трудова заетост; • ЦОП за възрастни; • Обществена трапезария 	Национална програма “ От социални помощи към осигуряване на заетост “
Хора на улицата	<ul style="list-style-type: none"> • Жилищно устройване; • Медицински грижи; • Трудова заетост; • Подкрепа и консултации; • Приют; • Център за временно настаняване • Обществена трапезария 	Център за временно настаняване на бездомни и безпризорни
Освободени от местата за лишаване от свобода	<ul style="list-style-type: none"> • Подкрепа и консултации; • Трудова заетост; • Жилищно устройване; • Превенция на рецидив; • ЦОП за възрастни. 	Областна пробационна служба
Самотни възрастни хора	<ul style="list-style-type: none"> • Здравни и социални грижи; • Подкрепа и консултации; • Услуги в семейна среда; • Домове за стари хора; • Обществена трапезария; • Център за временно настаняване. 	-ДСХ „В. Ботева”, гр. В. Търново; -ДСХ „Св. Ив. Рилски”, с. Балван

SWOT АНАЛИЗ

<u>СИЛНИ СТРАНИ</u>	<u>СЛАБИ СТРАНИ</u>
<ul style="list-style-type: none">- наличие на воля и желание от страна на ръководството на Община Велико Търново за развитие на социални услуги съобразени с държавната социална политика и нейните приоритети и местните потребности- наличие на свободен общински сграден фонд в община Велико Търново- наличие на специализирани институции, за предоставяне на социални услуги- наличие на алтернативни социални услуги в общността и традиции в предоставянето на такива- активност от страна на регистрираните НПО и организации на и за хората с увреждания за развитие на социални услуги- желание за комуникация и координация между институциите, ангажирани с предоставянето на социални услуги- нормативни възможности за сключване на договори с неправителствени организации за предоставяне на социални услуги	<ul style="list-style-type: none">- остаряла налична материална база- необходимо е свободният общински сграден фонд да бъде адаптиран за нуждите на алтернативни социални услуги- несъвършенства в нормативната уредба- липса на система за отчитане броя, социално-икономическите и здравните характеристики на хората с трайни увреждания, както и система за анализ на техните потребности- незадоволителна подготовка на специалистите от сферата на образованието за работа с деца със специфични потребности- ограничени възможности за трудова заетост на хората с увреждания- липса на мобилни социални услуги, покриващи малките населени места в Общината- незадоволителна информираност на обществеността за видовете социални услуги, от които биха могли да се ползват

<ul style="list-style-type: none"> - изработени и приети – Наредба за условията и реда за извършване на социални услуги в Община Велико Търново; Наредба за организацията и дейността на клубовете на пенсионера и инвалида; Общинската стратегия за закрила на детето; Общинската стратегия за равни възможности на хората с увреждания и планове за действие към тях - наличие на обучени екипи от общински специалисти за планиране, мониторинг и оценка на съществуващите СУ - наличие на организации за и на хората с увреждания на територията на общината - наличие на клубове на пенсионера - наличие на голям брой специалисти-социални работници, медицински специалисти, психолози - наличие на ВУЗ - специалности с хуманитарна насоченост 	<ul style="list-style-type: none"> - ограничени и недобре разпределени общински финансови ресурси за развитие на социални услуги - ограничена възможност за собствено финансиране на специализираните институции и социални услуги в общността - слаба мотивация за работа на персонала в специализираните институции - ниско трудово възнаграждение в сферата на социалните дейности - текучество в сферата на социални дейности
<p><u>ВЪЗМОЖНОСТИ</u></p>	<p><u>ЗАПЛАХИ</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> - разкриване и финансиране на социални услуги „ делегирана държавна дейност „ финансирани по утвърдени стандарти за издръжка - развитие на наличните социални услуги разкриване на нови социални услуги чрез кандидатстване с проекти пред фонд „ Социално подпомагане „ към Министерство на труда и 	<ul style="list-style-type: none"> - несигурна социално-икономическа обстановка в страната - увеличаване на рисковите групи вследствие на кризата в икономиката - неструктурирани, непоследователи промени в законодателството, регламентиращо социалната сфера

<p>социалната политика</p> <ul style="list-style-type: none"> - развитие на наличните социални услуги и разкриване на нови чрез кандидатстване с проекти пред европейски социални фондове - предоставяне на социални услуги съвместно с НПО - обмяна на знания и опит между доставчиците на СУ от други общини в страната и чужбина 	<ul style="list-style-type: none"> - потребителите не винаги разпознават СУ като тези, които да способстват за разрешаването на техните проблеми и нужди - недостатъчна информираност на обществеността за видовете социални услуги
--	---

SWOT- анализът очертава основните силни и слаби страни в развитието на социалните услуги на територията на Община Велико Търново. Отчитайки възможностите на общината и евентуалните заплахи се налагат следните по-важни **изводи**:

1. На територията на общината се предлагат алтернативни социални услуги в общността, но те не обхващат всички рискови групи. Наличието на специализирани институции за предоставяне на социални услуги и тяхната материална база, човешки ресурси, административен потенциал би могло да се използва за успешното разкриване и развитие на алтернативни форми на услуги.

2. Община Велико Търново има добър опит в съвместното предоставяне и управление на социални услуги. Наблюдава се увеличаване на желанието и готовността за сътрудничество от страна на регистрираните НПО и организации на и за хората с увреждания на територията на Общината.

3. Важен фактор за развитието на социални услуги е човешкият ресурс. В общината съществува висше учебно заведение – Великотърновски университет Св. Св. “ Кирил и Методий “, който подготвя специалисти за работа в социалната сфера: социални работници, психолози, педагози, медицински специалисти, рехабилитатори. С оглед ниското трудово възнаграждение в сферата са необходими мерки за повишаване мотивацията на професионалистите .

4. Налага се изводът за необходимостта от актуален и периодичен анализ на потребностите и желанията на нуждаещите се лица, особено за рисковите групи, които не са покрити от алтернативни СУ.

5. Нужен е актуален мониторинг на предлаганите СУ

7. Приоритет в развитието на СУ да бъде работата по превенция на риска на всички нива.

6. Съпътстваща мярка за достъпност на СУ да бъде липсващата към момента мобилност на СУ или разкриване на СУ в по-малките населени места.

7. Стандартите за издръжка на специализираните институции за предоставяне на социални услуги и социалните услуги в общността са недостатъчни. Поради това е необходимо разкриването, развитието и финансирането на услугите да се реализира не само и предимно със средства от държавния и общинския бюджети.

II. ВИЗИЯ: ДОСТЪПНИ И КАЧЕСТВЕНИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ВСЕКИ НУЖДАЕЩ СЕ В ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

III. ОСНОВНИ ЦЕЛИ

I. Повишаване качеството на предоставяните социални услуги в специализираните институции и подобряване условията на живот в тях

II. Развитие на наличните алтернативни социални услуги, предоставяни в общността и разкриване на нови

Основна цел: *Повишаване качеството на предоставяните социални услуги в специализираните институции и подобряване условията на живот в тях*

НЕПОСРЕДСТВЕНИ ЦЕЛИ

МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ

<p>Подобряване на материалната база</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на обзавеждането и оборудването • Извършване на строително-ремонтни дейности
<p>Повишаване квалификацията и мотивацията на персонала, работещ в специализираните институции.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на редовна супервизия • Провеждане на обучения • Участия в семинари • Организиране и провеждане на работни срещи • Обмяна на опит между професионалисти от сходни Социални услуги • Участие в курсове за квалификация и преквалификация • Подобряване на социалния пакет • Изготвяне на мотивационни профили на работещите в алтернативните социални услуги. • Изготвяне на планове за повишаване на мотивацията на персонала.
<p>Индивидуализиране на грижата и социалните услуги.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Повишаване числеността на персонала • Намаляване капацитета на институциите
<p>Деинституционализация и интегриране на настанените лица/деца в общността.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Извършване на социална оценка от мултидисциплинарни екипи относно възможността за извеждане на потребителите извън институциите • Възстановяване и/или поддържане на връзки с роднини и близки и оценка на възможностите за

	<p>реинтеграция в семейна среда</p> <ul style="list-style-type: none"> • Целенасочена работа с биологичните семейства, близки и роднини • Развитие на СУ „Приемна грижа” • Извеждане на хора с трайни увреждания от СИ чрез осигуряване на заетост на безработни лица като техни лични асистенти или социални асистенти в семейна среда • Обучение в умения за самостоятелен живот • Развитие на възможностите за трудова заетост • Създаване и развитие на наличните алтернативни социални услуги
Настаняване на лица, отговарящи на профила на институцията.	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване сътрудничеството между Д „СП” и Община Велико Търново • Отчитане промените в психическото и физическото състояние на настанените лица с цел съвременно преместване в отговарящи на потребностите им институции
Търсене на алтернативи за дофинансиране на специализираните институции.	<ul style="list-style-type: none"> • Проучване и подбор на потенциални дарителски общности • Провеждане на благотворителни изложби-базари
Информирание на обществеността за вида на предоставяните услуги, кой може да се ползва от тях.	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на конференции • Организиране на кампания за широк социален достъп – информационни дни. • Дейности по застъпничество • Издаване и разпространяване на брошури и дипляни за предлаганите социални услуги на територията на

	<p>общината</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подобряване сътрудничеството с местните власти и активното им включване при информирането на обществеността.
Мониторинг на резултатите и влиянието, което институциите оказва върху потребителите и техните семейства.	<ul style="list-style-type: none"> • Извършване на регулярни проверки за спазване на критериите и стандартите за предоставяне на социалните услуги • Анализирание на статистически данни • Анализирание промяната в състоянието на потребителите и техните семейства
Изграждане на мултидисциплинарни екипи за работа по случай.	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване координацията между отделните институции и доставчици на социални услуги • Разширяване на мрежата от партньори
Подобряване на междуинституционалните връзки	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на регулярни работни срещи • Поддържане на регулярни връзки за обмен на информация, методики за работа и иновации
Изграждане на мрежа от доброволци за работа с потребителите на специализирани институции	<ul style="list-style-type: none"> • Установяване на връзки с организации, занимаващи се с доброволческа дейност • Сформиране и провеждане на обучение на екип от доброволци • Проследяване и супервизия на доброволците

Основна цел: Развитие на наличните алтернативни социални услуги, предоставяни в общността и разкриване на нови

<p>Подобряване на материалната база на съществуващите Социални услуги</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на обзавеждането и техниката • Извършване на строително-ремонтни дейности
<p>Повишаване квалификацията и мотивацията на персонала, работещ в алтернативни социални услуги.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на редовна супервизия • Провеждане на обучения • Участия в семинари • Организиране и провеждане на работни срещи • Обмяна на опит между професионалисти от сходни Социални услуги • Участие в курсове за квалификация и преквалификация • Подобряване на социалния пакет • Осигуряване на средства за транспортни разходи • Изготвяне на мотивационни профили на работещите в алтернативните социални услуги. • Изготвяне на планове за повишаване на мотивацията на персонала.
<p>Проучване потребностите на населението на територията на общината от развитие на нови социални услуги и разширяване дейността на наличните</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формиране на работна група със заповед от компетентните органи за проучване потребностите на населението от развитието на нови социални услуги и подобряване на настоящите • Финансово обезпечаване на проучването
<p>Идентифициране потребностите на рисковите групи за развитие на нови социални услуги.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Анализ на резултатите от извършените проучвания • Изводи и предложения за актуализиране на съществуващите социални услуги или разкриване на нови такива

<p>Определяне на видовете нови алтернативни социални услуги, които да бъдат разкрити.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Определяне на приоритетите • Преценка на наличните ресурси – трудови, финансови, административни
<p>Проучване сградния фонд на общината.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Определяне на подходящи сгради и помещения за реализиране на социалните услуги
<p>Определяне източниците на финансиране за разкриване на нови социални услуги и разширяване дейността на съществуващите.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Залагане на средства в Инвестиционната Програма на Община Велико Търново и общинския бюджет- за социални услуги „общинска отговорност „ • Проучване възможностите и условията за финансиране на услугите от донорски организации и европейски фондове • Проучване капацитета на НПО- та на територията на общината и активизиране на бизнес сектора
<p>Търсене на алтернативи за дофинансиране на разкритите алтернативни социални услуги.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проучване и подбор на потенциални дарителски общности • Договаряне на възможности и начини за предоставяне на дарения • Провеждане на благотворителни изложби-базари
<p>Информирание на обществеността за вида на предоставяните услуги, кой може да се ползва от тях.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на конференции • Организиране на кампания за широк социален достъп – информационни дни. • Дейности по застъпничество • Издаване и разпространяване на брошури и дипляни за предлаганите социални услуги на територията на общината • Подобряване сътрудничеството с местните власти и активното им включване при информирането на

	обществеността.
Мониторинг на резултатите и влиянието, което социалните услуги оказва върху потребителите и техните семейства.	<ul style="list-style-type: none"> • Извършване на регулярни проверки за спазване на критериите и стандартите за предоставяне на социалните услуги • Анализирание на статистически данни • Анализирание промяната в състоянието на потребителите и техните семейства
Изграждане на мултидисциплинарни екипи за работа по случай.	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване координацията между отделните институции и доставчици на социални услуги • Разширяване на мрежата от партньори
Изграждане на мрежа от доброволци за работа с потребители на социални услуги.	<ul style="list-style-type: none"> • Установяване на връзки с организации, занимаващи се с доброволческа дейност • Сформиране и провеждане на обучение на екип от доброволци • Проследяване и супервизия на доброволците

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

ЦЕЛ 1. *Повишаване качеството на предоставяните услуги в специализираните институции и подобряване на условията на живот в тях*

• Повишено качество на социалните услуги за децата и възрастните от най-уязвимите групи: хора с увреждания, самотни възрастни хора, пенсионери, деца в риск

Индикатори:

- Брой институции със запълнен капацитет на персонала;
- Брой институционални концепции за развитие в процес на изпълнение;
- Брой действащи проекти за реформиране на институциите;
- Брой извършени ремонти за привеждане на архитектурната среда в съответствие с изискванията за достъпност за хора с увреждания;
- Брой на изпълнени предписания към институциите;
- Брой на регистрирани случаи на заболяемост при децата и възрастни в институциите;
- Отчетено положително мнение на децата, възрастните в институциите (фокус-групи, полу-структурирани интервюта);
- Брой деца, възрастни, изведени от специализираните институции, ползващи социални услуги в общността;

• Реална възможност за закрила, социална интеграция , равен достъп и възможност за развитие на деца с увреждания, деца в риск, хора с увреждания и хора в пенсионна възраст

Индикатори:

- Брой потребители на социални услуги ;
- Брой направления за ползване на социални услуги, подкрепящи възрастни и деца от уязвимите групи
- Брой на разкрити социални услуги

• Осигурен достъп до здравеопазване, медицинска и социална интеграция на рисковите групи;

Индикатори:

- Относителен дял на децата и възрастни , обхванати от личен лекар, спрямо общия брой на целевите групи.
- Брой действащи проекти за повишаване на здравната култура на децата и възрастни от рисковите групи.
- Брой проведени кампании за профилактика на здравето.
- Брой профилактични прегледи на деца и възрастни при личен лекар.
- Брой на новорегистрирани случаи на социално-значими заболявания.
- годишен % на детската смъртност

ЦЕЛ II. Развитие на наличните алтернативни социални услуги, предоставяни в общността и разкриване на нови

• Приоритет на дейностите по превенция на всички нива

Индикатори:

- Брой проведени кампании по ранна превенция, с участие на всички институции и организации касаещи този проблем
- Брой организирани обучения и работни срещи по теми касаещи благосъстоянието на децата;
- Брой проекти, реализирани в партньорство с Община Велико Търново

• Развитие на системата за приемна грижа за деца

Индикатори:

- Брой обучени и одобрени приемни семейства;
- Брой действащи приемни семейства;
- Брой деца настанени в приемни семейства;

• Развитие на услугата ЦНСТ

Индикатори:

- Брой разкрити ЦНСТ
- Брой деца, настанени в ЦНСТ

• Разширяване на източниците за финансиране на социалните услуги

Индикатори:

- брой финансирани проекти по ОП
- брой проекти по ОП, с които е кандидатствано
- брой социални услуги, разкрити като ДДД

• Подобрена координация между институциите

Индикатори:

- Брой мултидисциплинарни срещи, обучения, работни семинари
- Отчетено взаимодействие между институциите

V. МОНИТОРИНГ

1. В началото на всяка година се изготвя План за действие за изпълнение на Стратегията за съответната година и Отчет на Плана за предходната година, на база на който се оценява изпълнението на Стратегията за развитие на социални услуги в Община Велико Търново.

Водеща роля и основна отговорност за системно наблюдение на процеса на изпълнение на стратегията и плана за развитието на социалните

услуги, на качеството на изпълнение на мерките по стратегическите цели има **Община В. Търново**.

Дирекция «Социално дейности и здравеопазване» към Община Велико Търново осъществява текущата практическа дейност по реализиране на Стратегията

2. В хода на изпълнение на настоящата Стратегия ще се извършва текущ мониторинг по отношение постигането на нейните цели и резултати.

3. Мониторингът се осъществява в хода на изпълнение на конкретна стратегия и установява нивото на изпълнение на планираните дейности и постигнати резултати. Мониторингът позволява да бъдат идентифицирани навреме положителните и отрицателни промени в средата на интервенция, както и в целевите групи и институции.

Ангажираните в мониторинговия процес лица и институции трябва да познават детайлно методите за мониторинг, неговите цели и срокове; а от друга страна – те трябва да притежават достатъчно познания в тематичната сфера, която е обект на мониторинга.

Очакванията на заинтересованите страни са съществен компонент на всяка система за мониторинг, като това включва и гледната точка на потребителите /клиентите на системата от социални услуги.

За осъществяване на мониторинга е необходимо да се вземат предвид няколко „задължителни” групи от дейности, които трябва да бъдат реализирани, за да се осигури неговото добро функциониране:

- Създаване на ясен и работещ механизъм за изпълнение на Система за мониторинг
- Дефиниране на критерии за индикаторите на мониторинга
- Предприемане на целенасочени действия за прилагане на Система за мониторинг
- Разработване на действащ механизъм за „обратна връзка”

Процесът на мониторинг се извършва в хода на изпълнение на стратегията и плана за действие. Състои се от шест основни етапа на осъществяване, които могат да бъдат представени както следва:

Етап 1: Създаване на Мониторингов план: Планът се изработва на годишна база и в него се залагат основните приоритети на мониторинговите дейности;

Етап 2: Проучване на документи: Анализ на релевантни документи в съответствие със заложените в плана приоритети;

Етап 3: Работа на терен: Участващите в мониторинга лица извършват

посещения на място за набиране на информация според заложените в плана приоритети и индикатори;

Етап 4: Обработка и анализ на данни: Набраните от етапите 2 и 3 данни се структурират и анализират с цел по-нататъшна организация на информацията в доклада от мониторинга;

Етап 5: Изработване на мониторингов доклад: Мониториращият екип изработва доклад с направените констатации и формулира препоръки за подобрене;

Етап 6: Представяне на мониторингов доклад: Изработеният доклад се представя пред заинтересованите страни, които могат да отправят препоръки за неговото подобряване. Представянето има характер на групова дискусия;

За реализирането на система на мониторинг е необходимо да бъде сформиран екип от представители на местната, държавна власт на местно ниво и НПО, които са обучени за осъществяване на мониторинг.

4. От началото на 2009 година в Община В. Търново се реализира проект "В диалог с местната власт" /изпълняван от Сдружение SOS Детски селища България/ с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Неговата основна цел е да подпомогне местната администрация и структурите на гражданското общество при разработването на качествени общински стратегии и годишни планове за закрила на детето.

Обучени са представители на Общинска администрация, РДСП, ДСП, НПО-доставчици на социални услуги, в прилагането на система за мониторинг и нейната методология, както и в общоприетите принципи за мониторинг - стандартните хоризонтални политики на ЕС.

Възможност е използването на разработените по проект „В диалог с местната власт” два документа: „Система за Мониторинг” и «Методология за прилагане на система за мониторинг и план за прилагане”, както и компетентността на обучените участници от Община В.Търново. Това ще допринесе за постигане на партньорство, прозрачност и взаимно доверие между общинска администрация, НПО-доставчици на социални услуги и местната общественост, която е заинтересована от предлагането на адекватни и качествени социални услуги.

VI. ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ

➤ **Община Велико Търново** - координира дейностите по разработване и разкриване на социални услуги

➤ **Дирекция „Социално подпомагане“ / Отдел „Закрила на детето“** – участва при оценка потребностите на населението на територията на Община Велико Търново

➤ **Дирекция „Бюро по труда“** – разработва и реализира съвместно с други институции програми и проекти за заетост, обучение и квалификация и преквалификация

➤ **Алтернативни социални услуги** – осъществяват пряката индивидуална работа с потребителите

➤ **Специализирани институции** – осъществяват пряката индивидуална работа с потребителите

➤ **РИО на МОН** – разработва и реализира съвместно с други институции образователни и обучителни програми и проекти

➤ **НПО** – участват в съвместното разработване, реализиране и управление на социални услуги и в проучване потребностите на населението

➤ **Съюзи и организации на и за хора с увреждания** - участват в съвместното разработване и реализиране на социални услуги и в проучване потребностите на населението

➤ **Съюзи и организации на и за хора от третата възраст** - участват в съвместното разработване и реализиране на социални услуги и в проучване потребностите на населението

Стратегията е разработена от работна група, сформирана със заповед на Кмета на Община Велико Търново и е съгласувана с всички отговорни институции и НПО, ангажирани с предоставянето и развитието на социални услуги.

Същата е отворен документ и може да се допълва, изменя и актуализира.

Община Велико Търново се задължава да изготви План за действие за 2009 година в изпълнение на настоящата Стратегия.